

**INFORMACIJA
O OSTVARIVANJU PRAVA PRIPADNIKA BORAČKIH POPULACIJA ZA 2018. GODINU
PUTEM
SLUŽBE ZA BORAČKO INVALIDSKU ZAŠTITU**

UVOD

U skladu sa utvrđenim i donesenim Programom rada Općinskog vijeća Tešanj za 2019. godinu, Općinsko vijeće jednom godišnje razmatra Informaciju o ostvarivanju prava pripadnika boračkih populacija putem Službe za boračko-invalidsku zaštitu i opću upravu. Informacija ima za cilj prikaz ostvarenih prava pripadnika branilačke populacije prvenstveno sa podacima koji se odnose na 2018. godinu ali takođe i ranije godine. Dio informacije je zadržan iz prethodnih godina kako bi imali kompletan pregled iz koga bi se mogao vidjeti pokazatelji iz ove oblasti (raniji izvještajni periodi, nadležnosti, propisi,,).)

I NADLEŽNOST OPĆINE I SLUŽBE ZA BORAČKO INVALIDSKU ZAŠTITU I OPĆU UPRAVU KAO I ZAKONSKI PROPISI IZ OVE OBLASTI

Kada su u pitanju propisi koji se odnose na ovu oblast onda možemo istaći da je za sva boračka prava isključiva nadležnost Federalnog i Kantonalnog nivoa dok je općinski nivo samo tehnička podrška u smislu ostvarivanja prava.

Federalni zakoni

Zakon o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata ("Službene novine Federacije BiH", broj 43/13 /05.6.2013.)

Zakon o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite ("Službene novine Federacije BiH", broj 82/09 /30.12.2009.)

Zakon o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH" broj 70/05, 70/06, 9/10)

Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica («Službene novine Federacije BiH» , broj 33/04 /26.06.2004., 72/07,9/10)

Izmjene i dopune zakona

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH" broj 72/07/ 10.10.2007.)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH" broj 9/10,26.02.2010.)

Zakon o dopuni Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica («Službene novine Federacije BiH» broj 70/06 /20.11.2006.)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH" broj 9/10/ 26.02.2010.)

Zakon o izmjeni zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica (Službene novine Federacije BiH, broj 90/17, 22.11.2017.)

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica (Službene novine Federacije BiH, broj 90/17, 22.11.2017.)

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata (Službene novine Federacije BiH, broj 90/17, 22.11.2017.)

Kantonalni zakon:

Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine ZDK", broj 1/14) i podzakonski akti; Uredbe za

- zdravstveno osiguranje,
- banjsko i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija),
- prednosti u školovanju i stipendiranju,
- osiguranje povoljnijih uvjeta za zapošljavanje,
- vanrednu novčanu pomoć,
- pomoć u rješavanju stambenog pitanja,
- pomoć u slučaju smrti,
- samozapošljavanje i upošljavanje pripadnika boračkih populacija,
- nabavka ortopedskih pomagala i drugih pomagala i njihov popravak,
- pomoć u nabavci udžbenika,
- pomoć u nabavci lijekova.

II FEDERALNI NIVO PRAVA (lična i porodična invalidnina, PL i LI)

Općina nema izvornih nadležnosti kada je u pitanju ostvarivanje prava boračkih populacija već samo prenesene nadležnosti/obaveze. U Službi za boračko invalidsku zaštitu i opću upravu u okviru Odjeljenja za boračko invalidsku zaštitu po osnovu ovlaštenja i obaveza propisanih odredbama člana 38. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica (Sl. Novine Federacije BiH broj:33/04, 56/05, 70/07, 9/10 i 90/17) po službenoj dužnosti ili po zahtjevu stranke radi se na donošenju prvostepenih rješenja u predmetima priznanja prava na porodičnu i ličnu invalidninu i ortopedski dodatak i za ista je obavezna revizija u skladu sa zakonskim odredbama.

Služba je vršila redovni mjesečni obračun invalidnina za **1173** korisnika porodične i lične invalidnine te isti dostavljala Ministarstvu za boračka pitanja ZDK a Ministarstvo obračune svih Općina sa područja ZDK dostavlja na združivanje sa ostalim dijelom korisnika boračko-invalidske zaštite Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida koje korisnicima vrši isplatu putem banaka.

Na ovaj način za korisnike porodične i lične invalidnine općine Tešanj realizovano ukupno 3.700.877,38 KM. U 2018. godini je izdato 961 uvjerenja iz službenih evidencija.

Tabela broj:1**Pregled korisnika porodične i lične invalidnine za 2013-2017 godinu koji su na isplati**

KATEGORIJA KORISNIKA	GOD 2012	GOD 2013	GOD 2014	GOD 2015	GOD 2016	GOD 2017	GOD 2018
Porodična invalidnina	644	632	614	603	636	616	558
Lična invalidnina	605	626	621	606	617	572	615
UKUPNO	1249	1258	1235	1209	1253	1188	1173

*Iz navedenih tabela je vidljivo da se smanjuje broj korisnika prava iako u slučaju smrti RVI supruga naslijeđuje 50 % prava tako da se nastavlja voditi kao korisnik sa umanjenim primanjima.

*Broj korisnika se mijenjao i zbog procesa revizije koji je u jednom trenutku izvodio, a kasnije vraćao korisnike u prava (ispravkom u reviziji ili sudskim putem)!

Finasijski pregled ostvarenih prava po godinama

Kao što je u prethodnoj napomeni navedeno broj korisnika prava se mijenja, uslijed smrti ili nekog drugog oblika izlaska iz prava ili uslijed određenih administrativnih i drugih postupaka, kao što je revizija koja je provođena.

U ranijim informacijama smo detaljnije obrazlagali probleme sa kojima se susreće boračka populacija u smislu nezakonitog izvođenja iz prava, dezinformacija, sudskih postupaka u procesu dokazivanja statusa, idr. Zbog jasnije slike u narednoj tabeli je prikazan i finasijski pregled ostvarivanja prava po godinama:

Tabela broj:2

Finansijski pregled porodične i lične invalidnine za 2012.-2018. godinu.

GODINA 2012	4.158.868,02
GODINA 2013	4.289.321,87
GODINA 2014	4.157.691,92
GODINA 2015	3.942.976,87
GODINA 2016	3.855.494,65
GODINA 2017	3.793.966,86
GODINA 2018	3.700.877,38

III KANTONALNI NIVO, DOPUNSKA PRAVA

Branioци i članovi njihovih porodica sa područja općine Tešanj, Teslić i dijelom Doboj, u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica i podzakonskim aktima koje je donijela Skupština i Vlada Kantona u realizaciji istog, ostvaruju slijedeća prava:

- zdravstveno osiguranje,
- banjско i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija),
- prednosti u školovanju i stipendiranju,
- osiguranje povoljnijih uvjeta za zapošljavanje,
- vanrednu novčanu pomoć,
- pomoć u rješavanju stambenog pitanja,
- pomoć u slučaju smrti,
- kredit za samozapošljavanje i upošljavanje pripadnika boračkih populacija,
- nabavka ortopedskih pomagala i drugih pomagala i njihov popravak,
- pomoć u nabavci udžbenika,
- pomoć u nabavci lijekova.

U skladu sa podzakonskim aktima korisnici boračko invalidske zaštite u nadležnoj službi općine podnose zahtjeve za ostvarivanje određenih dopunskih prava, te na osnovu istih u propisanoj proceduri Služba donosi rješenje ili prijedlog za odobravanje sredstava, uz saglasnost Ministarstva, zavisno o kojem se dopunskom pravu radi. Po pravosnažnosti rješenja nadležno Kantonalno ministarstvo doznačava sredstva na račun općine Tešanj, koja se transferišu na račune korisnika. Po izvršenim isplata nadležna služba dostavlja nadležnom ministarstvu akt kojim pravda doznačena sredstva, i time se završava aktivnost po podnesenom zahtjevu za određenim pravom. **Generalno u ovim procesima Općina i nadležna Služba imaju samo prenešena ovlaštenja i to u dijelu koji se tiče više tehničke podrške a nikako odlučivanja, postavljanja kriterija, i dr.**

U narednoj tabeli nisu prikazani iznosi za banjско liječenje i zdravstveno osiguranje iz razloga što to Ministarstvo direktno plaća pa nemamo tačan iznos za navedeno ali možemo tabelarno prikazati broj korisnika sa područja općine Tešanj.

Pregled korisnika za 2012.-2018. godinu koji su koristili pravo

KATEGORIJA KORISNIKA	GOD 2012	GOD 2013	GOD 2014	GOD 2015	GOD 2016	GOD 2017	GOD 2018
Banjско liječenje	51	45	41	51	38	38	46
Zdravstveno osiguranje	7	21	131	150	304	309	325

Imamo povremene probleme zbog kašnjenja Ministarstva u odlučivanju o ovim pravima zbog čega smo u više navrata usmeno a i pismeno reagovali. Ipak stranke/korisnici reaguju prema Općini bez obzira što u ovim procesima Općina ne određuje kriterije niti odlučuje po zahtjevima.

Tabelarni pregled korištenja prava po Zakonu o dopunskim pravima sa kantonalnog nivoa:

	Naziv postupka	Broj zahtjeva	Uvaženo zahtjeva	Odbijeno zahtjeva	Neriješenih zahtjeva	Odobreno sredstava 2018 (KM)	Dugovanja iz 2017. godine i ranije	Isplaćeno u 2018. godini (KM)	Planirane prenesene isplate u 2019. godinu
1	JNP putem organa uprave (općinska sredstva)	377	358	8	11	51.975	0	51.975	0
2	Dodjela prehrambenih paketa (općinska sredstva)	254	254	0	0	14.997	0	14.997	0
3	Vanredna novčana pomoć	302	283	19	0	82.450	8.750	91.200	0
4	Zahtjev za pomoć u liječenju	341	313	20	8	109.150	3.450	112.600	0
5	Nabavka ortopedskih pomagala	3	3	0	0	3.210	0	3.210	0
6	Pomoć u nabavci udžebenika	212	205	7	0	26.250	0	26.250	0
7	Pomoć u stambenom zbrinjavanju (Kanton)	139	22	109	8	114.056	0	77.045	37.011
8	Zahtjev za odobrenje stipendije za školsku 2017/18	205	190	15	0	208.000	0	208.000	0
9	Banjsko liječenje	190	46	73	71	0	0	0	0
10	Pomoć u snošenju troškova dženaze	122	93	2	27	67.908	0	67.908	0
11	Zahtjev za ličnu invalidninu	10	1	9	0	0	0	0	0
12	Samozapošljavanje i upošljavanje boračke populčlacije	80	62	18	0	390.000	0	269.000	121.000
13	Zahtjev za porodičnu invalidninu	26	23	3	0	0	0	0	0
14	Zdravstveno osiguranje	55	20	2	33	0	0	0	0
	Ukupno	2.316	1.873	285	158	1.067.996	12.200	922.185	158.011

U tabelama su prikazana sva davanja prema boračkim populacijama koja se tiču osnovnog Zakona i Zakona o dopunskim pravima boračkih populacija iz čega je vidljivo da je u 2018. godini boračkim populacijama na području općine Tešanj i Teslić isplaćeno **3.700.877,38** KM za porodične i lične invalidnine a za prava po Zakonu o dopunskim pravima od strane ZDK odobreno **1.067,996** KM od čega je do sada korisnicima isplaćeno 922.185 KM a sredstva za zapošljavanje su doznačena Općini ali se prebacuju korisnicima kvartalno po dostavljenim izvještajima, jer je takva procedura definisana ugovorom. Takođe kod nekoliko predmeta za stambeno je procedura još u toku zbog žalbenog postupka pa su neki i kasnije riješeni.

Ne možemo finansijski prikazati iznose koji se tiču banjskog liječenja i zdravstvenog osiguranja jer Služba ne vodi finansijske pokazatelje za ovo pravo nego samo broj odobrenih tretmana i zdravstveno osiguranih lica kako je navedeno u gornjoj tabeli. Takođe nisu prikazana ni primanja za dobitnike najvećih ratnih priznanja jer te isplate kao i obračune radi Federalno ministarstvo. U skladu sa Zakonom Federalno ministarstvo takođe odobrava pomoć u liječenju gdje nemamo podatke o odobrenim sredstvima te zbog toga i nije prikazano u ovoj informaciji.

Iz navedenog je jasno da je u prethodnoj godini isplaćeno blizu 5.000.000 KM po raznim osnovama boračkim populacijama na području općine Tešanj i Teslić.

Tu su vidljivi pozitivni pokazatelji i značajan napredak u odnosu na raniji period što se tiče korištenja dopunskih prava iz Zakona, a to uveliko olakšava i rad Službe, te konkretnije rješava probleme boračkih populacija kroz redovne uplate od strane Ministarstva te isplata zaostalih dugovanja.

Kada je u pitanju podrška zapošljavanju boračkih populacija putem Ministarstva kroz izmijenjenu konkursnu proceduru su podržani zahtjevi za samozapošljavanje i to kroz registraciju preduzeća ili putem RPG (upisa u registar poljoprivrednih gazdinstava), te upošljavanje kroz pomoć u plaćanju obaveza uposlenicima (socijalno, penziono), pripadnicima boračkih populacija sa prostora Općine Tešanj. Značajno je spomenuti da su u 2018. godini 62 korisnika iz reda boračke populacije dobila podršku za pomoć u zapošljavanju od strane Ministarstva a konkurs je bio nedavno objavljen i za 2019. godinu i gdje su mogli zainteresovani izvršiti apliciranje.

U toku 2018.godine, vršila se redovno isplata u segmentima dopunskih prava, tako da je korisnicima boračko-invalidske zaštite sa prostora Općine Tešanj i Teslić vršena isplata svih obaveza: vanredne novčane pomoći, troškova liječenja, dženaze, stambeno zbrinjavanje, ortopedskih pomagala.

Kad je u pitanju zdravstveno osiguranje pripadnika boračkih populacija, redovno se zahtjevi rješavaju i pozitivna je promjena da su promjenjeni propisi te isti olakšavaju korištenje ovih prava jer korisnici dobijaju trajno pravo a ne kao ranije privremeno do šest mjeseci.

Trenutno je u proceduri na federalnom nivou Zakon o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica kroz koji su predviđena neka od prava te definisan način ostvarenja istih. Generalno nadležnost i finansijske obaveze su federalnog i kantonalnog nivoa dok bi na lokalnom nivou bila samo tehnička podrška (procedure).

Boračko invalidska zaštita u FBiH definisana je Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica («Službene novine Federacije BiH», broj 33/04, 56/05, 70/07, 72/07, 9/10 i 90/17) i Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine ZDK", broj 1/14)

Shodno ovim zakonima općine su uključene u provođenje ovih zakona putem PRENESENE nadležnosti. To podrazumijeva ograničeno učešće u delegiranim poslovima, povremenu mogućnost predlaganja određenih postupaka, rješenja i slično.

Podijeljene nadležnosti i pozicija općine u ukupnom sistemu ponekad je nezavidna i nepovoljna, svaki put traži angažman, bez mogućnosti odlučivanja, nosi teret prezentovanja javnosti svih rješenja i odluka iz ove oblasti, koje nužno ne moraju biti stav općine.

Pozitivno je što se u odnosu na socijalnu i sličnu podršku boračkoj populaciji uvode programi zapošljavanja i samozapošljavanja. Općina Tešanj je u tom pogledu snažno animirala zainteresirane i efekti iz 2018. godine su pozitivni, te je potrebno nastaviti s ovim aktivnostima.

OBRADIVAČ:
POMOĆNIK NAČELIKA ZA
BORAČKO INVALIDSKU ZAŠTITU I
OPĆE POSLOVE

Sabahudin Omerbašić

PREDLAGAČ:

OPĆINSKI NAČELNIK

mr.sc. Suad Huskic
Broj: 08-41-6-1298-2/19
Tešanj: 10.06.2019. godine